

Συμπεράσματα

Ολοκληρώθηκε η επιστημονική ημερίδα με τίτλο "Ποτάμια Συστήματα στο Σύγχρονο Αστικό Περιβάλλον" που διοργάνωσε ο Δήμος Γρεβενών σε συνεργασία με το Ελληνικό Δίκτυο Πόλεων με Ποτάμια και τη ΔΕΥΑ Γρεβενών.

Ο κύριος σκοπός της ημερίδας ήταν να καλυφθεί επιστημονικά ένα εύρος θεμάτων που αφορά στη διαχείριση, προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των σύγχρονων αστικών ποταμών ενώ δευτερεύουσα στόχευση ήταν η ανάδειξη οικοσυστημικών προσεγγίσεων στην αποκατάσταση – αναβάθμιση των ποτάμιων και παρόχθιων περιοχών λαμβάνοντας υπόψη το ενωσιακό νομοθετικό πλαίσιο αλλά και τις σύγχρονες προσεγγίσεις όλων των αρμόδιων επιστημονικών κλάδων.

Μετά το πέρας των εργασιών τα βασικότερα συμπεράσματα της ημερίδας συμπυκνώνονται στα ακόλουθα:

1. Η ενεργοποίηση του Ελληνικού Δικτύου Πόλεων με Ποτάμια αποτελεί ένα σημαντικό βήμα τόσο για την ανάδειξη των προβλημάτων διαχείρισης των ποταμών όσο και για τη διερεύνηση και εφαρμογή λύσεων προστασίας και αξιοποίησής τους. Οι ημερίδες που διοργανώνονται αλλά και οι επιμέρους τεχνικές συζητήσεις διαμορφώνουν μια εικόνα για τις κατά τόπους ανάγκες ή/και τα προβλήματα των πόλεων με ποτάμια ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν πρόσφορο έδαφος σύμπλευσης στον διάλογο με τους κρατικούς φορείς.
2. Η νομοθεσία, Ενωσιακή και Εθνική, για την προστασία και διαχείριση των ποταμών, είναι ιδιαίτερα πλούσια και καλύπτει το σύνολο των θεμάτων. Εν τούτοις επειδή εμπλουτίζεται, τροποποιείται τακτικά και είναι διάσπαρτη σε μεγάλο αριθμό Νόμων, Προεδρικών Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων, (καθώς και Εγκυκλίων σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της), κρίνεται απαραίτητη η κωδικοποίησή της. Η κωδικοποίηση της νομοθεσίας για τα ποτάμια θα έχει ως αποτέλεσμα: α) τη σημαντική διευκόλυνση στην εφαρμογή της, β) την αποφυγή των νομικών ερωτημάτων που διατυπώνονται συχνά προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες, και γ) τη δυνατότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να προβαίνει σε λήψη αποφάσεων προστασίας και αξιοποίησης των ποταμών χωρίς άσκοπες καθυστερήσεις και δικαστικές εμπλοκές.
3. Οι αρμοδιότητες για την προστασία, διαχείριση και αξιοποίηση των ποταμών είναι κατανοητές τόσο μεταξύ συναρμοδίων Υπηρεσιών, όσο και μεταξύ των διαφόρων βαθμών αυτοδιοίκησης, με τρόπο που συχνά προκαλεί σύγχυση και οδηγεί στην μη εκτέλεση των αναγκαίων παρεμβάσεων για την ορθή διαχείριση και αξιοποίηση των ποταμών. Ως εκ τούτου κρίνεται αναγκαία η σαφής κατανομή των αρμοδιοτήτων για αποφυγή συγχύσεων.
4. Είναι σημαντικό να αξιοποιηθούν στο έπακρο τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία, ώστε να προχωρήσουν οι ΟΤΑ σε μεγάλης κλίμακας παρεμβάσεις στα αστικά ποτάμια αλλά οι βασικότερες προϋποθέσεις είναι η κωδικοποίηση της νομοθεσίας, η σαφής οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων και η στενή συνεργασία των φορέων με τα δίκτυα

πόλεων και τις υπηρεσίες που θα αναλάβουν την διεκπεραίωση των εργασιών.

5. Τα Πανεπιστήμια και οι Ερευνητικοί Φορείς της χώρας, με τις εξειδικευμένες γνώσεις και τα δεδομένα που διαθέτουν, καλούνται να συνδράμουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση για την μελέτη των ποτάμιων οικοσυστημάτων, την ανάδειξη καλών πρακτικών και την διαμόρφωση προτάσεων διαχείρισης. Κάθε προσέγγιση, ωστόσο, οφείλει να είναι διεπιστημονική λαμβάνοντας εξίσου υπόψη το ανθρωπογενές και το φυσικό περιβάλλον καθώς και την ευρύτερη σχέση των ποταμών με το περιβαλλοντικό ισοζύγιο μιας περιοχής.
6. Η αμεσότερη "παρέμβαση" που μπορεί να αναπτυχθεί σχετικά με τα αστικά ποτάμια είναι άυλη, ανέξοδη και μακρόπνοη και σχετίζεται με την περιβαλλοντική εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για τις λειτουργίες και την προσφορά τους. Έτσι θα καταστεί δυνατή η ανάπτυξη εθελοντικών πρωτοβουλιών και δράσεων από πολίτες που αντιλαμβάνονται την αξία ενός ποτάμιου οικοσυστήματος και την πολυεπίπεδη σημασία του για έναν τόπο.